

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Ханлар МАХМУДОВ

(протокол «03» вересня 2024 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Земельне право України

освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма «Право»

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава

2024 – 2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право України» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Правознавство», спеціальності 081 Право. Мова викладання державна.

Розробник: доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук
« 03 » вересня 2024 року _____ Павло ШВЕДЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Правознавство»
« 03 » вересня 2024 року _____ Євгенія ЛИПІЙ

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права
протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»
протокол від « 03 » вересня 2024 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності _____ Олександр КАЛЬЯН

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	135	135
Кількість кредитів	4,5	4,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	3 / 081 ПР_бд_2022	3 / 081 ПР_бз_2022
Семестр	6	6
Лекції (годин)	30	14
Практичні (годин)	16	8
Самостійна робота (годин)	89	113
в т.ч. індивідуальні завдання	-	27
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Опанування студентами необхідних теоретичних положень, засвоєння сутності земельно правових категорій; змісту земельно-правових інститутів; навчитися розуміти зміст норм земельного права, роз'яснень вищих судових інстанцій України та рішень Конституційного Суду України, тлумачити їх та правильно застосовувати при вирішенні конкретних справ; набути досвіду науково-дослідницької роботи у галузі земельного права.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Земельне право України» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні дисциплін: «Конституційне право України», «Цивільне право України» та інші.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні:

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК17. Здатність до застосування правових норм щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки.

СК18. Здатність до аналізу правових явищ та застосування відповідних правових норм для вирішення питань у сфері земельного права.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

ПРН 23. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки.

ПРН 24. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 12.	<ul style="list-style-type: none"> - знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття земельного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей; – володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань земельного права України; - формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм земельного права України
ПРН 13.	<ul style="list-style-type: none"> - знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття земельного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей; – володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань земельного права України; - формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм земельного права України

<p>ПРН 14.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття земельного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей; - володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань земельного права України; - формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм земельного права України
<p>ПРН 15.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знати та критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття земельного права України у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей; - володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань земельного права України; - формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм земельного права України
<p>ПРН 19.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів земельного права України; - володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм земельного права України; - здатність продовжувати навчання з питань земельного права України зі значним ступенем автономії
<p>ПРН 22</p>	<ul style="list-style-type: none"> - володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів земельного права України; - володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм земельного права України; - здатність продовжувати навчання з питань земельного права України зі значним ступенем автономії

<p>ПРН 23</p>	<ul style="list-style-type: none"> - володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів земельного права права України; - володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм земельного права України; - здатність продовжувати навчання з питань земельного права України зі значним ступенем автономії
<p>ПРН 24</p>	<ul style="list-style-type: none"> - володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів земельного права права України; - володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері земельного права України; - проводити збір, інтерпретацію та застосування даних з питань практики правової реалізації норм земельного права України; - здатність продовжувати навчання з питань земельного права України зі значним ступенем автономії

6. Методи навчання і викладання

словесні методи (лекція, бесіда);

наочні методи (демонстрування, ілюстрування);

практичні методи (практичні роботи, робота з навчальними та нормативними джерелами);

методи самостійної роботи (виконання вдома завдань самостійної роботи);

методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації);

інтерактивні методи (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.

Поняття і предмет земельного права. Зміст і види земельних правовідносин. Суб'єкти та об'єкти земельних правовідносин. Виникнення, зміст та припинення земельних правовідносин. Правовий механізм реалізації земельно-правових норм. Методи земельного права. Принципи земельного права. Система та структура земельного права. Функції земельного права. Співвідношення та взаємодія земельного права з суміжними галузями правової системи України. Розвиток науки земельного права. Правове забезпечення земельної реформи.

Поняття та особливості джерел земельного права. Класифікація джерел земельного права. Конституція України, закони, підзаконні нормативно-правові акти як джерела земельного права. Юридична природа локальних нормативних актів місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування Судові рішення в системі джерел земельного права. Міжнародно-правові акти як джерела земельного права. Судові прецеденти та правові звичаї в земельному праві України.

Тема 2. Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі

використання та охорони земель.

Поняття та особливості земельних правовідносин. Структура земельних правовідносин. Класифікація земельних правовідносин.

Загальна характеристика управління у галузі земельних відносин. Система і повноваження органів управління у галузі земельних відносин. Поняття функцій управління у галузі земельних відносин та їх система. Планування використання земель. Встановлення меж адміністративно-територіальних утворень. Розподіл та перерозподіл земель. Моніторинг земель. Контроль за використанням, відтворенням та охороною земель. Землеустрій. Ведення державного земельного кадастру. Ведення державної реєстрації земельних прав. Вирішення земельних спорів.

Тема 3. Поняття прав на землю. Право власності на землю.

Конституційні основи та особливості права власності на землю. Об'єктний склад права власності на землю. Суб'єкти права власності на землю. Форми права власності на землю. Підстави та порядок набуття права власності на землю. Зміст права власності на землю. Підстави та порядок припинення прав на землю. Правове регулювання обігу земельних ділянок. Охорона права власності на землю.

Тема 4. Право землекористування: поняття, сутність.

Право на загальне користування землею. Право на постійне користування землею. Право на оренду землі та особливості концесійного землекористування. Право на земельні сервітути. Право на користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) та для забудови (суперфіції). Право на іпотеку землі. Право на земельну частку (пай). Підстави та порядок набуття та припинення права на користування землею. Обмеження прав на землю. Право добросусідства.

Тема 5. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.

Поняття та особливості юридичних гарантій прав на землю. Види юридичних гарантій прав на землю. Поняття захисту земельних прав. Форми захисту прав на землю. Способи захисту земельних прав, їх реалізація. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: підстави та порядок. Вирішення земельних спорів: поняття, класифікація та особливості. Система органів, що вирішують земельні спори.

Поняття, зміст, мета та першочергові завдання правової охорони земель. Особливості правової охорони земель. Правові форми охорони земель. Об'єкти та суб'єкти правової охорони земель. Правова охорона ґрунтів. Правові форми охорони земель від забруднення і засмічення.

Тема 6. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.

Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Правове забезпечення пріоритетності земель сільськогосподарського призначення. Суб'єкти права сільськогосподарського землекористування та загальна характеристика їх правового статусу. Фермерське землекористування. Землекористування сільськогосподарських кооперативів. Інші суб'єкти сільськогосподарського землевикористання. Відшкодування шкоди та втрат сільськогосподарського виробництва.

Тема 7. Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.

Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів. Поняття і склад земель житлової та громадської забудови. Особливості використання земель загального користування в населених пунктах. Порядок використання земель у межах населених пунктів для різних видів забудови та інших потреб. Використання земель громадянами у межах населених пунктів. Особливості права власності на землю та права землекористування у межах населених пунктів.

Землі, що особливо охороняються: природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення. Поняття, склад та види використання земель природно-заповідного призначення. Землі іншого природоохоронного призначення та їх використання. Землі оздоровчого призначення та їх використання. Визначення, склад та використання земель рекреаційного призначення. Склад та використання земель історико-культурного призначення.

Тема 8. Правовий режим землі: а) лісгосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та інш. призначення.

Визначення, склад та загальна характеристика земель лісгосподарського призначення. Правові форми охорони земель лісгосподарського призначення.

Правові форми використання земель водного фонду. Обмеження права користування землями водного фонду.

Загальна характеристика земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення: їх склад і форми використання. Особливості управління землями промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

8. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 081 ПР_бд_2022				заочна форма 081 ПР_бз_2022			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п.	с.р.
Тема 1. Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.	15	2	2	11	16	2	-	14
Тема 2. Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі використання та охорони земель.	17	4	2	11	16	2	-	14
Тема 3. Поняття прав на землю. Право власності на землю.	17	4	2	11	18	2	2	14
Тема 4. Право землекористування: поняття, сутність.	17	4	2	11	18	2	2	14
Тема 5. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	17	4	2	11	18	2	2	14
Тема 6. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	17	4	2	11	16	2	-	14
Тема 7. Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	17	4	2	11	18	2	2	14
Тема 8. Правовий режим землі: а) лісгосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та інш. призначення.	18	4	2	12	15	-	-	15
у т. ч. індивідуальні завдання	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	135	30	16	89	135	14	8	113

10. Теми практичних занять

денна форма здобуття освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.	2
2	Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі використання та охорони земель.	2
3	Поняття прав на землю. Право власності на землю.	2
4	Право землекористування: поняття, сутність.	2
5	Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	2
6	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	2
7	Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	2
8	Правовий режим землі: а) лісгосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та інш. призначення.	2
	Разом	16

заочна форма здобуття освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття прав на землю. Право власності на землю.	2
2	Право землекористування: поняття, сутність.	2
3	Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	2
4	Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	2
	Разом	8

9. Теми самостійної роботи

денна форма здобуття освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.	11
2	Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі використання та охорони земель.	11
3	Поняття прав на землю. Право власності на землю.	11
4	Право землекористування: поняття, сутність.	11
5	Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	11
6	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	11
7	Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	11
8	Правовий режим землі: а) лісгосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та інш. призначення.	12
	Разом	69

заочна форма здобуття освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.	14
2	Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі використання та охорони земель.	14
3	Поняття прав на землю. Право власності на землю.	14
4	Право землекористування: поняття, сутність.	14
5	Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	14
6	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	14
7	Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	14
8	Правовий режим землі: а) лісгосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та	15

	інш. призначення.	
	Разом	113

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторній і позааудиторній час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми здобуття освіти.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Теми	Форми контролю програмних результатів навчання	
		денна форма	заочна форма
ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.	Теми 1-8.	<ul style="list-style-type: none"> - опитування; - виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестів; - складання екзамену. 	<ul style="list-style-type: none"> - опитування; - виконання завдань на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання контрольної роботи; - складання екзамену.
ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.			
ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.			
ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.			
ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.			
ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях			
ПРН 23. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки.			
ПРН 24. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.			

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом по темі	
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи		Виконання тестів
Тема 1. Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.	1	3	3	11	7
Тема 2. Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі використання та охорони земель.	1 1	3	3		8
Тема 3. Поняття прав на землю. Право власності на землю.	1 1	3	3		8
Тема 4. Право землекористування: поняття, сутність.	1 1	3 3	3		11
Тема 5. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	1 1	3 3	3		11
Тема 6. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	1 1	3	3		8
Тема 7. Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	1 1	3	3		8
Тема 8. Правовий режим землі: а) лісогосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та інш. призначення.	1 1	3	3		8
Всього	15	30	24	11	80
Іспит					20
Разом	15	30	24	11	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання контрольної роботи	
Тема 1. Земельне право в правовій системі України. Джерела земельного права України.	2	-	2	30	4
Тема 2. Поняття та особливості земельних правовідносин. Державне управління в галузі використання та охорони земель.	2	-	2		4
Тема 3. Поняття прав на землю. Право власності на землю.	2	5	2		9
Тема 4. Право землекористування: поняття, сутність.	2	5	2		9
Тема 5. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	2	5	2		9
Тема 6. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	2	-	2		4
Тема 7. Правовий режим земель у межах населених пунктів та земель, що особливо охороняються.	2	5	2		9
Тема 8. Правовий режим землі: а) лісгосподарського призначення; б) водного фонду; в) промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та інш. призначення.	-	-	2		2
Всього	14	20	16	30	80
Іспит					20
Разом	14	16	16	30	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання опитування

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми земельного права.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми земельного права.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
2	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
3-4	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
1-2	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з земельного права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми у сфері земельних відносин, аналізувати норми земельного законодавства, інтегрувати теоретичні знання з практикою їх застосування (зокрема щодо права власності на землю, користування земельними ділянками, їх охорони та раціонального використання) та повністю відображає програмні результати навчання за темою.
2	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на нормативно-правові акти. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання земельного права у практичних ситуаціях (наприклад, при вирішенні спорів щодо землекористування), проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
1	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про предмет (наприклад, окремі норми Земельного кодексу чи загальні поняття). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні норм земельного права. Самостійний аналіз відсутній або замінений простим відтворенням тексту підручника чи законодавства.

0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.
---	---

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з земельного права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми у сфері земельних відносин, аналізувати норми земельного законодавства, інтегрувати теоретичні знання з практикою їх застосування (зокрема щодо права власності на землю, користування земельними ділянками, їх охорони та раціонального використання) та повністю відображає програмні результати навчання за темою.
1	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про об'єкт (окремі статті конвенцій або назви органів). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні правових норм. Самостійний аналіз замінено простим копіюванням тексту підручника чи закону.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-11	По темі передбачено 11 тестових завдань (1 бал за кожен правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Заочна форма здобуття освіти

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію
25-30	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
20-24	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
10-19	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-9	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання екзамену
Денна та заочна форма здобуття освіти

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1-2	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	3-4	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
	5-6	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	7-8	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
	9-10	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено у процесі реалізації навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери , під'єднані до мережі Internet. Ноутбук. Програмне забезпечення: MS Windows , MS Office 365, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор, екран). Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>).

13. Політика навчальної дисципліни

13.1 Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

13.2 Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись

Кодексу академічної доброчесності, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

13.3 Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

13.4 Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

13.5 Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. **Конституція України** : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. (зі змінами).
2. **Цивільний кодекс України** : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356. (зі змінами, зокрема за 2025–2026 рр.).
3. **Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень** : Закон України від 01 лип. 2004 р. № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
4. **Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю** : Закон України від 06 лют. 2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 13. Ст. 69.
5. **Земельний кодекс України** : Закон України від 25 жовт. 2001 р. № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27. (зі змінами).
6. **Про оренду землі** : Закон України від 06 жовт. 1998 р. № 161-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 46-47. Ст. 280. (в редакції від 2024–2025 рр.).
7. **Про фермерське господарство** : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 973-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. Ст. 363.

8. **Про сільськогосподарську кооперацію** : Закон України від 21 лип. 2020 р. № 819-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 51. Ст. 484.
9. **Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції** : Закон України від 10 лип. 2018 р. № 2496-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 36. Ст. 273.
10. **Про пестициди і агрохімікати** : Закон України від 02 берез. 1995 р. № 86/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 14. Ст. 91.
11. **Про державну підтримку сільського господарства України** : Закон України від 24 черв. 2004 р. № 1877-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 49. Ст. 527.
12. **Про меліорацію земель** : Закон України від 14 січ. 2000 р. № 1389-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 11. Ст. 90.
13. **Про охорону прав на сорти рослин** : Закон України від 02 лист. 1993 р. № 3116-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 49. Ст. 460.
14. **Про ветеринарну медицину** : Закон України від 04 лют. 2021 р. № 1206-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 21. Ст. 190.

Основні:

1. Земельне право : підручник. 3-тє вид., доп. і перероб.; за ред. М. В. Шульги. Харків : Юрайт, 2023. 592 с..
2. Земельне право : підручник О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с.
3. Земельне право: навчальний посібник О.Г. Боднарчук, К.М. Васьківська, А.П. Гаврилішин. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – 446 с.
4. Земельне право [Електронне видання] : підручник А. Г. Ліщинський, О. М. Швець, Т. В. Бухальська, Ж. В. Наконечна. – Рівне : НУВГП, 2024. – 394 с.
5. Земельне право України : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання О. В. Борденюк, Т. І. Демчук, П. П. Латковський. - Чернівці, 2021. - 62 с.

Допоміжні:

1. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: <http://surl.li/krfs>
2. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 3. С.215-218. URL : <http://surl.li/krfru>
3. Gorb, O., Yasnolob, I., Chayka, T., Shvedenko P. Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2020, 11(6), стр. 1588–1595 (Scopus).
4. Demianenko, N., Yasnolob, I., Gorb, O., Shvedenko, P., Bardina, T. Innovative approaches to the formation and development of the startup ecosystem. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2023, 12(3), стр. 668–676 (Scopus).
5. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: <http://surl.li/krfs>
6. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023. № 3. С.215-218. URL : <http://surl.li/krfru>
7. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, *Pakistan Journal of Criminology*, 2024, 16(2), С. 943–958
8. Сьомич М.І., Стрілець Б.В., Шведенко П.Ю. Медіація в трудових спорах: перспективи застосування в Україні та досвід Європейського Союзу. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». С. 409-413. http://www.lsej.org.ua/9_2024/100.pdf

П. Шведенко, О. Дубович, І. Муравйова. Правова держава як гарант прав людини: виклики сьогодення і перспективи розвитку. № 1(55) (2025): Наукові перспективи URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/19470/19473>

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
4. European Court of Human Rights. URL : <https://hudoc.echr.coe.int>.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Page/1>.
6. Офіційний сайт Верховного Суду. URL : <https://supreme.court.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL : <https://www.ccu.gov.ua>.
8. Пошуково-аналітичний портал “Суд на долоні”. URL : <https://conp.com.ua> –
9. Офіційний сайт – Міністерство юстиції України. URL : <http://www.minjust.gov.ua>.
10. Оpendatabot : сторінка пошуку судових рішень. URL : <https://court.opendatabot.ua>
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. <http://www.nbu.gov.ua>
12. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/pravo>.